

Szentiváni Újság

Sanktiwaner Zeitung

100 millió forint

Mire költ belőle a község?

Náthaszezon

Jó tanácsok a háziorvostól.

Itt a karácsony

*Ajándékozzunk ésszel
és persze szívvel.*

PROGRAMAJÁNLÓ

December 4. 16.00

Borbála-napi nyílt nap

Helyszín: Bányászház

December 5. 18.00

A tűzoltók körbejárják a falut a Mikulás ajándékaival

Helyszín: A község utcáin

December 6. 15.00

Bányásznapi megemlékezés

Helyszín: Bányász Emlékmű

December 6. 15.00 - 19.00

Mikulásnap és adventi vásár

Autókerekes kisvonattal és kézműves sátorral. Az adventi gyertyagyújtás után tűzoltóautón érkezik a Mikulás.

Helyszín: Fő tér

December 6., 13., 20. - 16.30

Ünnepélyes adventi gyertyagyújtás

Helyszín: Fő tér

December 7. 17.00

A Vegyeskórus adventi koncertje

Helyszín: Aula

December 11. 17.00

A Német Nemzetiségi Önkormányzat közmeghallgatása

A közmeghallgatás után hagyományos karácsonyi éneklés.

Helyszín: Tájház

December 13. 14.00

A Nyugdíjas Egyesület karácsonyi ünnepsége

Közreműködők: Boros Sándor és a Szentiváni Iskola zenekara, Páva Anna, Molnár Karina, Scheller Renáta.

Helyszín: Aula

December 14. 16.00

Adventi koncert Dévai Nagy Kamillával

Helyszín: Templom

December 19. 16.00

"Schwobisch tischkerien" – sváb beszélgetés

Téma: "Egy batyúval" - a szentivániak kényszerű kitelepülése Németországba. Interneten velünk lesz Németországból az idén immár 101 éves Gábeli Taller Anna, aki még megélte hazájának szomorú elhagyását.

Helyszín: Tájház

December 21. 21.00

Holdfény túra a Faluszépítő Egyesülettel

Indulás a Sport térről (Villa Negra).

December 24. 15.00

Hittanos pásztorjáték

Helyszín: Templom

December 24. 16.15

Ifjúsági pásztorjáték

Helyszín: Kálvária

December 29. 19.00-02.00

A Nyugdíjas Egyesület előszilveszteri bálja

Helyszín: Aula

December 31.

Szilveszteri batyus bál

Zenél a Spitzbuben és az Ungarndeutsche Jungs

Helyszín: Aula

Megszülettek

Keresztesi Sára

2025.11.06.

Szluca Judit

Keresztesi Máté

Horváth Zsombor

2025.11.08.

Oroszi Tímea

Horváth András

Isten hozott!

Házasságkötések

**Molnár-Jenei Mária
és Molnár Balázs Imre**

2025.11.21

**Barna-Huber Tímea
és Barna Sándor**

2025.11.22.

Sok boldogságot!

Gyász hírek

Lieber Jánosné (95)

2025.11.03.

Schuck József (65)

2025.11.04.

Poppre Mátyásné (94)

2025.11.08.

Nyugodjanak békében!

Téli szünet a Hivatalban

A Polgármesteri Hivatal az ünnepek alatt december 23. és január 4. között zárva tart.
Első munkanap: 2026. január 5.

Változott a vérvételek helyszíne

Kérjük, hogy akik a szentiváni rendelőbe kaptak időpontot vérvételre, a megjelölt időpontban a védőnői ajtón lépjenek be, majd a lépcsőn vagy a liften menjenek fel az emeletre. A vérvétel ezentúl a 2-es számú rendelő helyiségben történik.

Önkormányzat

Bővült a Pilisi Bioszféra Rezervátum

Múlt héten Szentendrén, a Városházán a polgármester átvette a bővítésről szóló okiratokat, amivel lezárult egy többéves, számos szereplő együttműködésén alapuló folyamat. Pilisszentiván 2023-ban jelezte csatlakozási szándékát, mostantól hivatalosan is a Pilisi Bioszféra Rezervátum része. A falu számára ez erősebb szakmai és természetvédelmi együttműködések, új közös fejlesztési és pályázati lehetőségek, valamint támogatást jelent az ökoturisztikai és környezeti nevelési programok megvalósításához. Emellett tovább erősödik a település kapcsolata a Duna–Ipoly Nemzeti Parkkal és a Pilisi Parkerdővel. A PBR-tagságnak köszönhetően hamarosan megkezdődhet a bálványfák eltávolítása is a Régi temető területén, amely évek óta jelentős természetvédelmi kihívást jelent.

Önkormányzat

Kivilágosodnak az adventi ablakok

December elsején indul az adventi ablakkereső játék. Az egyik szervező, Marlokné Somogyi Ildikó alpolgármester a Szentiváni Újságnak elmondta, hogy hatodik alkalommal rendezik meg a játékot és idén rekord számú ablakba kerülnek majd fények: 60 ablak-tulajdonos jelentkezett. A szervezők minden reggel a "Pilisszentiváni Advent" Facebook csoportba töltik fel az aznapi ablakokhoz vezető térképet. Aki lemaradt az óvodában, az iskolában vagy a hivatalban kihelyezett pecsétgyűjtő füzetekről, az vegye fel a kapcsolatot a szervezőkkel!

Bárdi Bálint

MEGNYÍLT A VARÁZSPÁLCA FEJLESZTŐHÁZ!

Szeretnéd, ha gyermeked mozgása egyéni ritmusban, biztonságban, és sikerélményekkel gazdagodva fejlődhetne?

Terápiáink segíthetnek ebben:

- Egyéni mozgásfejlesztés
- Konduktív komplex terápia
- Kéz-és lábfej torna
- Intenzív terápia

Első felmérés és konzultáció INGYENES!

Pilisvörösvár, Szent László utca 8.
lampert.livia97@gmail.com | +36206113217

**Varázs
pálca**
FEJLESZTŐHÁZ

Az újszülötteket köszöntötte a polgármester

Kis ünnepség keretében Richolm Erik polgármester köszöntötte azokat a kisbabákat és szüleiket, akik az elmúlt több mint fél évben Pilisszentivánon látták meg a napvilágot. Beszédében hangsúlyozta: bár a gyerekek később tanulmányaik, munkájuk vagy más okok miatt talán elkerülnek a faluból, reméli, hogy szülőhelyükhöz mindig hazatérnek majd.

Az önkormányzat minden újszülött családjának 50.000 Ft gyermekszületési támogatást adományozott, a 17/2005. (VII.18.) sz. rendelet alapján.

Ezúton is gratulálunk a szülőknak, a csöppségeknek pedig jó egészséget és sok boldogságot kívánunk!

Önkormányzat

Boldog 90. születésnapot!

Richolm Erik polgármester úr személyesen köszöntötte otthonában Sikló Antal pilisszentiváni lakost, aki november elején töltötte be 90. életévét. A jeles alkalomból szívből kívánunk neki további jó egészséget, békességet, szeretetben eltöltött mindennapokat családjá körében. Isten éltesse még nagyon sokáig!

Önkormányzat

Novemberben is összeült a képviselő-testület

19 napirendi pontot tárgyalta a testület november 17-én, itt szokásosan a legfontosabb döntéseket emeljük ki. A teljes jegyzőkönyv elérhető a www.pilisszentivan.hu oldalon, a rendeletek pedig az Önkormányzati Rendeletgyűjteményben, az or.njt.hu oldalon olvashatóak.

Új padok, asztalok és egy kisvonat kerül a Bányász-ház udvarára. A fejlesztésre a Pilisszentiváni Helytörténeti Egyesület 1,8 millió forintot kapott a Bethlen Gábor Alapkezelőtől. Az ingatlan használója az Egyesület, de a tulajdonosa az Önkormányzat, ezért az új szabadtéri tárgyak építéséhez a testületnek is hozzá kellett járulnia. Az egyesület eredetileg a Bányász-ház udvarára tervezte a kisvonatot, de mivel a tagsága egy mozgatható jármű építését tűzte ki célul, a képviselő-testület hozzájárult, hogy a kisvasút 10-12 méteres bemutatószakasza a Tájház udvarának területére kerüljön. Az egyesület feladata a padok, asztalok és a kisvasút karbantartása, fenntartása.

Gallyazásra és elszáradt fák kivágására kért árajánlatokat az Önkormányzat. Négy megkérdezett vállalkozó közül ketten adtak ajánlatot a 19 fát érintő munkálatokra. Volt, aki a tételes árakat adott és volt, aki egy árat adott, így az egyes fák kivágásának ára nem volt összehasonlítható. A testület nehezményezte, hogy a gallyak darálására miért nem kért be a Műszaki Osztály árat. Végül a testület felhatalmazta a Műszaki Osztályt, hogy tisztázza a feladat részleteit és legfeljebb 1,4 millió forintért bízta meg a versenyképesebb árat kínáló szakembert.

A testület támogatta a rendőrautó haszonkölcsön szerződésének meghosszabbítását. A pilisszentiváni körzeti megbízott szolgálati autóját ugyanis az Önkormányzat vásárolta 5 évvel ezelőtt és ingyen adta kölcsön a Pest Megyei Rendőr-főkapitányságnak. A szerződést változatlanul, újabb 5 évre hosszabbítanák. A megegyezés lényege, hogy az autót csak a pilisszentiváni körzeti megbízott használja szolgálati autóként.

A temető rendeletről vitáztak a képviselők. A Pénzügyi Bizottság már két alkalommal tárgyalta a temető rendelet módosítását, melyre azért van szükség, mert több törvény megváltozott és a jelenlegi helyi szabályozás nem megfelelő. Új megváltási időket kell megadnia a testületnek, eszerint a sírhelyeket legalább 25, a sírbolthelyeket (azaz kriptákat) 60, urnasírhelyeket és urnafülkéket 10, az urnasírboltokat pedig 20 évre lehet megváltani. A jelenleg érvényes rendelet eddig is lehetőséget biztosított a kripták létesítésére, azonban a melléklet létesítési díjat nem szabott meg. Elsődlegesen a testületnek azt kellett tisztáznia, hogy szeretne-e kripták létesítésére lehetőséget biztosítani. Markos Ferenc képviselő szerint a temető kialakításakor az alsó oldalon hagytak helyet egy kriptáknak, de azt sosem ellenőrizték, hogy oda valóban beférnének-e sírboltok. Metzger Balázs képviselő szorgalmazta, hogy, ha megnyitják a kripták építésének lehetőségét, akkor próbálják meg megakadályozni azt, hogy nem Szentivánon élők csak a sírboltok miatt temetkezzenek itt. A képviselők végül azt kérték a jegyzőtől, hogy készítsen egy rendeletet, amiben a kripták építésének lehetősége is szerepel. A képviselők a bizottsági javaslat szerint módosítani szándékoznak a megváltási árakon is, hiszen a jelenleg hatályos díjak hosszú évek óta változatlanok. A szentiváni lakosok számára azonban a továbbiakban is 90%-os kedvezményt szeretnének biztosítani, kivéve a kriptás temetkezést, ahol ettől alacsonyabb kedvezményt tartanak reálisnak. A képviselők szóróparcella létesítését nem támogatták.

Hosszas tárgyalás után úgy döntöttek, hogy a megbeszélést a következő, decemberi ülésen fogják újra tárgyalni és akkor a végleges döntést meghozni.

Ugyan nem a temető rendelethez kapcsolódóan, de a temetőben levő díszsír helyek jövőjéről is döntött a testület. A díszsír helyen már csak korlátozott számú nyughely található, így a díszpolgárok jogait tartalmazó rendeletet úgy módosították, hogy a díszpolgárokat az önkormányzat a jövőben is saját halottjának tekinti, de díszsír helyet a továbbiakban már csak a jelenlegi díszsír helyben levő szabad kapacitás erejéig tud biztosítani.

Változik az építményadó mértéke. Az önkormányzatoknak november 30-ig van lehetősége döntést hozni a helyi adók kapcsán, de kizárólag az építményadóhoz nyúlt hozzá a testület. Az adó alanyaiban változás nem történt, a lakóingatlanokkal rendelkezők továbbra is mentesek maradnak. A 30 m² alatti építmények esetében 600 Ft/m²/év, míg a 30 m² feletti építmények esetében 400 Ft/m²/év adót kell majd megfizetni az eddigi 500 illetve 300 Ft-os adó helyett.

Módosul a behajtási rendelet. A 3,5 tonnánál nehezebb tehergépjárművek tulajdonosaitól 2025 márciusa óta kérhet újra behajtási díjat az Önkormányzat. Az akkor bevezetett szabályok módosítását a Hivatal Pénzügyi Osztálya és a behajtási rendeletekkel foglalkozó munkatársak kezdeményezték, a változások az engedélyek kiadásának gördülékenyebbé

tételét szolgálják. Főbb változások: a jövőben a kérelmeket 3 munkanappal a behajtás előtt elegendő lesz megkérni, az éves és a havi engedélyek esetében a vállalkozónak elegendő lesz a legnagyobb össztemegű gépjárműjére megkérni az engedélyt és az engedély érvényessége a kérelemtől számított 30 nap, vagy éves díj esetén 365 nap lesz. Sok helyi vállalkozásnak a jövő évtől újra lehetősége lesz a beszállítók számára a díj kedvezményes megváltására. Minden részlet megtalálható az or.njt.hu oldalon a 10/2022. (X. 11.) számú önkormányzati rendeletben.

A Hivatal kisebbik traktorának eladása is szóba került. A községgazdálkodás munkatársai már nem igazán használják a járművet, amire egy vevő jelentkezett is, aki a traktort 2,7 millió forintért vásárolná meg. 1 millió forintot fizetne azonnal, a fennmaradó részt 10 hónapon keresztül törlesztené.

Bodnár Ferenc képviselő szerint a jármű még jól jöhet tartalék sósórozó traktornak. Felvetette, hogy keressen a Hivatal olyan vevőt, aki vállalja, hogy ha szükség van rá, akkor beszáll a traktorral a község útjainak takarításába. A képviselők rábólintottak az ötletre, az adásvételt levették a napirendről.

Bárdi Bálint

PROGRAM:

15 ÓRAKOR KOSZORÚZÁS A BÁNYÁSZ EMLÉKMŰNÉL

Szent Borbála Emléknapi tiszteletére

15-16.30 KÖZÖTT KÉZMŰVES SÁTOR

Időjárástól függően

16.30-KOR ADVENTI GYERTYAGYÚJTÁS

a 944. sz. Szent Borbála Cserkészcsapattal

17 ÓRAKOR NÉMET NYELVŰ SZENTMISE

18 ÓRAKOR TŰZOLTÓAUTÓN ÉRKEZIK
A MIKULÁS!

15-19 ÓRA KÖZÖTT AUTÓKEREKES KISVONAT

Az első járat 15 órakor indul a CBA elől

15-19 ÓRA KÖZÖTT ADVENTI VÁSÁR

FORRÓ TEA,
FORRALT BOR ÉS
ZSÍROS KENYÉR A
HÜTTÉBEN

GENTHERM

A programváltoztatás jogát fenntartjuk!

Was ist denn das: ÉMNÖSZ Gala 2025?

Viele Sanktiwaner wissen nicht einmal, was die Abkürzung ÉMNÖSZ bedeutet. Hier die Lösung: Észak-magyarországi Német Önkormányzatok Szövetsége Egyesület – Verein Deutscher Selbstverwaltungen in Nordungarn. Mitglieder des Vereins sind 57 Gemeinden aus den Komitaten Pest, Heves und Nógrád. Das Ziel ist Interessenvertretung, sowie Bewahren und Pflege der Kultur der deutschen Nationalität in Ungarn.

Der Verband organisiert jedes Jahr ein Galaprogramm, wo die besten ungarndeutschen Kulturgruppen auftreten und verdiente Personen der Region Nord ausgezeichnet werden. Dieses Jahr fand die Veranstaltung mit etwa 1000 Teilnehmern am 8. November in der Sporthalle Wudersch / Budaörs statt. Sie war die 25. in der Reihe, und deshalb besonders groß angelegt und feierlich.

Um die großartige Jubiläumsgala auch für interessierte Sanktiwaner zugänglich zu machen, hat unsere deutsche Selbstverwaltung einen Bus gemietet. Es brauchte gar keine große Werbung, die 19 Plätze waren im Nu besetzt. Die Abfahrt war um 13:30, um ja nicht zu spät zu kommen.

In der riesengroßen Halle versammelten sich langsam Zuschauer und Auftretende in wunderschönen Trachten. Für musikalische Einstimmung sorgte die Jugendauswahl-Orchester der Region Nord. Nach dem feierlichen Einzug der Kulturgruppen und Abordnungen sang der Lyra Sängerkreis aus Wudersch, anschließend

hörten wir die Grußworte des Bürgermeisters Tamás Wittinghof. Gewinner der Komitatsrunden des Rezitations- und des Chorwettbewerbs bescherten das Publikum mit lustigen Geschichten in unserer Mundart und mit schönen Melodien. Die Festrede wurde von Emmerich Ritter, dem Parlamentsabgeordneten der Ungarndeutschen gehalten, und die Auszeichnung „Für das Ungarndeutschtum der Region Nord 2025“ ging unter anderen an Ildikó Winhardt, die für viele von uns als eine hervorragende Organisatorin bekannt ist. Für das Schuljahr 2025/2026 erhielten sechs Gymnasiasten das Stipendium der Deutschen Selbstverwaltung des Komitats Pest, unter ihnen Olivér Pass aus Sanktiwan, der zurzeit das Werischwarer Schiller-Gymnasium besucht. Wir gratulieren allen Ausgezeichneten!

Das Programm klang mit Volkstanz und Blasmusik aus, und die großartige Stimmung blieb den ganzen Weg nach Hause im Kleinbus mit uns.

Mirk Mária

Az ÉMNÖSZ jubileumi, 25. gálaműsorára november 8-án a NNÖ egy kisbuszt indított szentiváni érdeklődő utasokkal. Az északi régió németiségének nagyszabású seregszemlájén a közönség sváb fúvószenében, nyelvjárásban előadott történetekben és csodálatos néptáncban gyönyörködhetett. Kitüntetést kapott a sokak számára ismert Winhardt Ildikó, ill. egyéves nemzetiégi ösztöndíjban részesült Pass Olivér, a vörösvári Schiller Gimnázium szentiváni tanulója. Gratulálunk!

Szentiván kulturális öröksége

Egy évvel ezelőtt, 2024 decemberében a 300 éves jubileumi előadásorozat keretében Gátas Erzsébet foglalta össze Pilisszentiván három évszázados kulturális örökségét. Szó volt a betelepülők mindennapjairól, a bányászat meghatározó szerepéről, az iskola és a helyi egyesületek fejlődéséről, valamint a színjátszás, kórusélet és vallási közösségek alakulásáról. Az előadás bemutatta azokat a személyeket és eseményeket, amelyek formálták a falu közösségi életét.

Az eseményről készült felvétel elérhető a PilisTV YouTube csatornáján a QR kódot beolvasva.

Bárdi Bálint

Pénzügyekről kérdeztük a polgármestert

Richolm Erik arra számít, hogy a Klapka utca és a játszótér felújítása tavasszal kezdődik meg.

Mire és hogyan költi majd az Önkormányzat a Menczer Tamás által bejelentett 100 millió forintot?

Október közepén több környező településen is aláírásgyűjtés indult számos, régóta várt fejlesztés előmozdítása érdekében. Ebből mi sem szerettünk volna kimaradni, hiszen Pilisszentivánon is bőven akad fejlesztendő, és több, jól előkészített projekt terve is „fókban” várakoznak. Így esett a választásunk a Klapka utca pilisszentiváni szakaszának felújítására, amelyre az önkormányzat már több éve pályázik a Magyar Falu Program keretében – egyelőre sikertelenül. Az utca különlegessége, hogy Pilisszentiván és Pilisvörösvár határán fekszik, így bizonyos szakaszai hozzánk, más szakaszai pedig a szomszéd településhez tartoznak.

A megvalósításra vonatkozó terveink a Szüret utca és a Klapka utca találkozásától a Nagykovácsi utca és a Klapka utca kereszteződéséig tartanak. Ennek hossza bő 260 méter. A tervek szerint az út 6 méter szélességben újul meg ezen a szakaszon, és mindkét oldalán szegély épül ki. A Szüret utca – Klapka utca találkozásától a Szamos Marcipán előtti háromszögig húzódó rész már pilisvörösvári terület, ennek felújítása nem része a mi pályázatunknak.

A Klapka utca szakaszának felújítása mellett fontosnak tartottuk a játszótér fejlesztését is, hiszen a 4300 fős település a Schaffler-udvaron álló játszótéren kívül nem rendelkezik más játszótérrel. A jelenlegi játszótér 2012-ben létesült, és az elmúlt 13 év nyomot hagyott a játékokon és azok állapotán. Az utóbbi időben több játékot el kellett bontani, és a felújítási, karbantartási feladatok egyre nagyobb problémát jelentenek. Szeretnénk, ha az egész játszótér megújulna, akár egy, a településhez köthető tematika mentén. A jelenlegi játékok közül több felújításra szorul, és új elemek beszerzése is szükséges. Egy koncepcióterv már készült, de nemrég kértük annak átdolgozását és optimalizálását.

A célokra két nap alatt összesen 683 aláírás érkezett, amit ezúton is köszönök! Az aláírásokat továbbítottuk országgyűlési képviselő úr felé, aki november 13-án, 18 órakor a Generációk Házában tájékoztatta a szentivániakat a hírről: a település 100 millió forint támogatáshoz jut, amelynek nagyobb része a Klapka utca felújítására, körülbelül egyharmada pedig a játszótér fejlesztésére van előirányozva. A fennmaradó összeg felhasználásáról a Képviselő-testület fog dönteni a közeljövőben. Természetesen örülünk a külső forrású fejlesztési lehetőségnek, mert önerőből – a szolidaritási hozzájárulás magas mértéke és az iparűzési adó növekményének elvonása miatt – nem tudtuk volna megindítani ezeket a beruházásokat.

A Klapka utcára vonatkozóan rendelkezünk tervekkel és tervezői költségbecslésekkel, az árajánlatkérések pedig folyamatban vannak. A játszótér tekintetében szintén rendelkezünk tervekkel. Képviselő úr úgy nyilatkozott, hogy az összeget január elején kapjuk meg, így bízom benne, hogy

a tavaszi fagyokat követően mindkét helyszínen megindulhatnak a munkálatok.

Miért volt szükség az építményadó megemelésére?

A képviselő-testületek november 30-ig dönthetnek új adók kivetéséről, illetve a meglévők mértékének a változtatásáról. Az önkormányzat hosszú évekkel ezelőtt döntött az építményadó bevezetéséről, amelynek minden építmény az alanya, ugyanakkor – többek között – a lakóingatlanként nyilvántartott épületek (lakások) mind kül-, mind belterületen adómentességet élveznek. A jelenlegi díjszabást 2016 novemberében állapították meg, és 2017. január 1-jétől alkalmazzák. Ennek értelmében 30 m² alatt 500 Ft/m²/év, 30 m² felett pedig 300 Ft/m²/év a fizetendő díj.

Az elmúlt nyolc évben minden jelentősen megdrágult, ezért a képviselő-testület úgy döntött, hogy megkezdi az adó mértékének emelését. Ennek megfelelően mindkét kategóriában +100 Ft/m²/év emelés lép életbe, ami ingatlanonként éves szinten néhány ezer forintos költségnövekedést jelent. Továbbra is megmarad az eddigi mentességi és kedvezményezett kör, így aki eddig nem fizetett, annak a jövőben sem kell.

Fontos megjegyezni, hogy több környékbeli településen ennek az összegnek a duplája vagy akár többszöröse az építményadó, és sok esetben a lakóingatlanok tulajdonosai sem mentesülhetnek az adófizetés alól. A települések körülbelül 3000 Ft/m²/év mértékig emelhetik az építményadó díját.

Pilisszentiván esetében az intézkedés csupán néhány millió forinttal fogja növelni a település adóbevételét, ugyanakkor fontos, hogy a gazdasági nehézségek miatt ezt az adót minden évben felülvizsgáljuk.

Úgy hallottuk, hogy hamarosan több új fa kerül majd az utcákra, terekre.

Igen, a Gentherm a korábbi évek hagyományát folytatva idén is jelezte, hogy 30 fát szeretne elültetni a közterületeinken munkavállalóik közreműködésével. Nagy örömmel fogadtam Győri Tünde ügyvezető asszony felajánlását. Ennek köszönhetően a Szabadság út mentén, a játszótéren, a tornadombon, a Jóreménység utcában, az óvoda udvarán és a Szent Borbála tér környékén körülbelül másfél méteres kis fák kerülnek majd elültetésre, hozzájárulva településünk zölddebb és élhetőbb környezetéhez.

Mit üzensz a szentivániaknak karácsonyra?

Az újság megjelenésekor advent első hétvégéjének környékén leszünk. Kívánom, hogy a gazdag adventi programkínálatban mindenki találja meg azt, ami az ünnep lényegéhez közelebb viszi. Találjuk meg azt a csendet és békét, amelyet a régi idők karácsonyai hoztak el számunkra. Vegyünk egy pillanatra mély lélegzetet, és engedjük, hogy az adventi gyertyák fénye emlékeztessen bennünket arra, hogy az igazi ünnep nem az ajándékokban, hanem a közös pillanatokban, a szeretetben és az összetartozásban rejlik.

Bárdi Bálint

Etessük-e a vadállatokat?

Szentiván erdei útjai mellett, a település szélén több helyen rendszeresen jelenik meg kiszórt vagy kihelyezett állateledel. Arról kérdeztük Földvári Attilát, az Országos Magyar Vadászkamara szóvivőjét, az Országos Magyar Vadászati Védegylet főmunkatársát, hogy vajon mennyire jó ötlet a vadállatokat etetni?

Fotó: Simon Győző

Szakértőnk szerint egyáltalán nem jó ötlet. Ha valaki meg-sajnálja télen az állatokat, és mindenképpen etetni szeretné őket, akkor maradjon a madáretetőknél.

„Bár nem hozzánk, hanem a Magyar Természetvédelmi és Madártani Egyesülethez tartozó téma, de az itt élő telelő madarak etetését mindenképpen ajánlom a fagyok beálltát követően a melegebb idő beköszöntéig. Kizárólag magvakat, gyümölcsöt és állati zsiradékot adjunk nekik, kerüljük az élelmiszerhulladékot és a kenyeret. A vadállatokat viszont egyáltalán nem ajánlott etetni, még állati táppal sem” – mondja Földvári Attila.

Fontos a vadon élő állatok ellátása megfelelő mennyiségű és minőségű takarmánnyal, ám ezt a vadászatra jogosult szervezetek – vadásztársaságok, erdőgazdaságok – szakembereinek kell végezniük. Az etetés során sokszor fontos szempont, hogy a lakott területtől távolabb csálja a vadat, ám ha valaki a település közelében helyez el élelmet, megnehezíti a vadgazdálkodók munkáját, és ezzel az állatok, valamint a saját biztonságunkat is veszélyezteti.

„Azt szokták mondani, hogy a pokolba vezető út is jószándékkal van kikövezve, és ez ebben az esetben is igaz. Kedves gesztusnak tűnik, ha valaki a háza közelében gondoskodik a vadról, ám valójában nagyon veszélyes mutatóványba kezd ezzel. Egyrészt az útra kifutó vaddisznók, szarvasok, őzek, de még a nyulak vagy a rókák is komoly baleseti kockázatot jelentenek. Ráadásul minél közelebb engedjük magunkhoz a vadakat, annál nehezebben tudjuk őket majd visszaküldeni az erdőbe, így pedig előfordul, hogy a gyerek majd nem mer hazajönni az edzésről, mert vaddisznók sétálnak az utcán, a róka belopózik a kertekbe és megeszi a tyúkot. Azonban az állatoknak sem jó ez, mert a takarmány nem egyenletes kijuttatása növelheti a versengést a vadak között. Ha pedig

egy adott helyen koncentráltan fordulnak elő egy állomány egyedei, akkor megnő a betegségek és paraziták terjedésének veszélye, emellett növekedhetnek a vadállomány okozta károk” – magyarázza a szóvivő.

Ezenkívül nem árt ügyelnünk a kerti zöldhulladék elhelyezésére sem. Sokan azt gondolják, hogy a lebomló anyagok (pl. a falevelek) kihelyezhetőek a falu szélére, hiszen ez magától komposztálódik a természetben.

„Azon túl, hogy ez szabálytalan és büntetendő, a kihelyezett zöldhulladék befolyásolja a vadon élő állatok élőhelyét, táplálékforrásait és viselkedését. Ezekben a kupacokban elszaporodnak a rágcsálók, rovarok, giliszták, amelyek sok faj táplálékát jelentik, így vonzzák őket. Amennyiben a zöldhulladékba gyümölcs vagy zöldség kerül, az kimondottan csemege a vaddisznó számára. Ahhoz, hogy a vad a természetes élőhelyén maradjon, három dologra kell ügyelnünk: az emberi környezetben ne legyen búvóhely, élelem és szabadon hozzáférhető víz. Ez utóbbit nem tudjuk teljes mértékben elzárni az állatoktól, hiszen a kátyúkban, vízelvezetőkben így is úgy is megmarad a csapadék. Ezért a másik kettőre kell ügyelnünk. Egyrészt ne legyenek elgazosodott, elhagyott telkek vagy közterületek, ahol el tudnak bújni az állatok. Másrészt megfelelő hulladékkezelésre van szükség: ne dobjunk el ételt egy kirándulás során sem. Persze nem egy fél zsömle fogja majd megváltoztatni a vadak viselkedését, de kicsiben kell elkezdenünk a tudatos magatartást. Fontos, hogy se szándékosan, se véletlenül ne etessük az állatokat, a kertben ne hagyjuk elől a kutya- és macskaeledelt, komposztot, elérhető gyümölcsöt. A másik opció a vadbiztos kerítés építése, így is elérhetjük, hogy az erdőben, az élőhelyükön maradjanak a vadállatok.”

A gödöllői Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem a Pilis Parkerdővel közösen végzett néhány éve egy kutatást, amelyből kiderült, hogy Budapest belterületén, a budai kerületekben és a városon kívül, természetes környezetben élő vaddisznók között már genetikai szinten is megfigyelhető a különbség. A „városi vaddisznóknál” olyan kromoszómában mutattak ki változást, amely a stressztűrésért és az alvásért felel. A lakóövezetbe merészkedő vad ugyanis elég gyorsan elkezd hozzáidomulni az emberhez, jobban tűri a zavaró ingereket.

Kovács Veronika

Mozgalmas és élménydús őszi szezon a Pilisszentiváni Sportegyesületnél

A Pilisszentiváni Sportegyesület idei őszi szezonja, ahogy eddig mindig, nemcsak a pályán elért eredményekről, hanem valódi közösségi élményekről is szólt. Egyesületünkben évről évre egyre több gyermek rúgja a labdát, és büszkén mondhatjuk: igazán jó ide tartozni.

A legkisebbek is egyre lelkesebbek

Az őszi folyamán egyre több óvodás kezdte meg az edzéseket. A legkisebbek játékos formában ismerkednek a labdarúgás alapjaival, sok mozgással, vidámsággal. Az óvodás edzések célja elsősorban a mozgás megszerettetése, az ügyesség fejlesztése és az, hogy a gyerekek biztonságos, támogató közegben tapasztalják meg a sport örömét.

Sikerélmények már a nagyobbaknál is

U9–U11-es korosztályunk a Bozsik Tornák lelkes résztvevőjeként hétről hétre fejlődött. A gyerekek örömmel és nagy lelkesedéssel álltak pályára, miközben a háttérből sokszor legalább olyan izgalommal támogatták őket a szülők, mint amilyen elszántsággal küzdöttek ők maguk a mérkőzéseken.

Megyei bajnokságban szereplő csapataink

U13-as és U15-ös együtteseink a megyei bajnokságban indultak. Mindkét csapat alakulóban van, hiszen a korosztályváltás miatt szinte teljesen új keretek jöttek létre, ráadásul játékosaink többsége a korosztály alját képviseli. Helyenként nagyon jó játékkal mérkőzést is tudtak nyerni, ami nagy előrelépés és bizakodva várjuk a tavaszt.

U17-es korosztályunk már jóval összeszokottabb és tapasztaltabb csapat. Az U17-esek kiváló őszi szereplésüknek köszönhetően a harmadik helyen zárták az őszi szezont, megelőzve nagyobb települések egyesületeit is. Idén először

U19-ben is tudtunk indulni, így minden nálunk focizó fiatal pályára tud lépni. Ők lapzártáig még nem fejezték be minden mérkőzésüket.

Közösségi élmények a pályán túl

Idén ősszel különleges programok is színesítették egyesületünk életét. Meghívottként ellátogathattunk a Kispest Honvéd mérkőzésére, amely óriási élményt jelentett a gyerekeknek és a szülőknek is. Emellett nagy sikert aratott a tökfáragó versenyünk, melyet immár 6. éve rendezünk meg: rengeteg kreatív és ötletes alkotás született. Készülünk a mindig jó hangulatú karácsonyi bulinkra is.

Az év vége a köszönetről is szól!

Ezúton szeretnénk kifejezni hálánkat edzőinknek – Farkas Tamásnak, Hajdu Mátyásnak, Molnár István Krisztiánnak, Pintér Péternek és Princz Patriknak, akik egész szezonban lelkiismeretesen és odaadóan dolgoztak a gyerekekért! Külön köszönet illeti Gréger Józsefet, egyesületünk szertárosát és pályagondnokát, aki fáradhatatlan munkájával minden nap hozzájárul ahhoz, hogy a gyerekek rendezett körülmények között sportolhassanak.

Hálásak vagyunk a szülőknek is. Nélkülük nem menne – az utaztatás, az állandó támogatás, a háttérmunka és a biztatás, a közös szurkolás mind-mind olyan plusz, amelyre az egész egyesület építhet.

Köszönet két csapat komplett mezéért a VasalatExpressz-nek és a Gömby's Kitchennek!

Ünnep, oly szép... ha odafigyelünk

A szeretet és az idő fontosabb, mint az ajándék

A karácsony sokak számára az év egyik legszebb időszaka, családi hagyományokkal, ünnepi rituálékkal, találkozásokkal, pihenéssel és persze ajándékozással együtt. A szülők számára azonban örök dilemma, mivel lepjék meg a gyereket. Annyi biztosan kijelenthető, hogy nem az ajándék értéke a legfontosabb tényező.

Nagyon szeretek ajándékozni, örömet szerezni. Mindig nagy gonddal találok ki, kinek mit vegyek, mert hiszem, hogy a személyre szabott ajándék a legjobb választás. Ez lehet egy apróság, fillérekből beszerezhető dolog is, ha a megajándékozott régóta vágyik rá, esetleg különleges emlék lesz az számára. Az ünnepvárás izgalma a gyerekeimet is gyorsan megfertőzte. Már novembertől ötletelnek, puszognak, szervezkednek. Persze, ahogy a mondás is tartja, ahány ház, annyi szokás. Így természetesen mindenhol eltérőek lehetnek az ünnepi rituálék, és persze az ajándékozási szokások is. Van azonban néhány általános szabály, amelyet nem árt követni mindenkinek. Az első és legfontosabb, amit tanácsolhatunk, hogy a szülők próbálják meg nem túlstresszelni az ünnepet. Nagyon sok anyuka már december elején elfárad a rohanásban. Azt szeretnék, ha minden tökéletes lenne, ahelyett, hogy jól éreznék magukat. Ez pedig, akár tetszik, akár nem, bizony kihat a gyerekekre is. Ahogy az sincs rájuk jó hatással, ha teljesítményhez, iskolai előmenetelhez kötik a karácsonyi ajándékot. Az ajándék, a figyelem legyen mindig önzetlen, ne feltételhez kötött.

Hogy milyen a tökéletes ajándék? Természetesen sok mindentől függ, ki milyen ajándéknak örül.

A kicsiknek az ünnepi hangulatra, a varázusra van szükségük, nem pedig feltétlenül ajándékok tömkelegére. Fontos, hogy a szülők átadják a hagyományokat, és az is, hogy együtt, harmóniában, békében teljenek a mindennapok – persze nem csak az ünnep ideje alatt. A 2-6 éves gyerekek elsősorban utánzással tanulnak, így a kialakított rituálék, a szülők viselkedése lesz számukra a mérvadó. Vagyis, ha azt látják, hogy a szülő nem letudni akarja az ajándékvásárlást, hanem gondolkodik rajta, és a fő cél az, hogy örömet szerezzen, akkor neki is ez lesz a természetes. Érdemes már az óvodás, kisiskolás gyerekekkel is beszélgetni arról például, hogy szerinte a nagymama milyen ajándéknak örülne. A gyerekek persze ezzel is megmaradhat a mese, az illúzió arról, hogy az angyalok vagy a Jézuska hozza az ajándékot, de így még fontosnak is érezheti magát, mert ő segít az ajándék kiválasztásában az angyaloknak.

Lehet, hogy közhelyesen hangzik, de a legjobb ajándék a közösen eltöltött idő. Az együtt készített ajándékok emiatt duplán hasznosak.

A közös barkácsolás, a törődés önmagában öröm a gyerekeknek, ráadásul az ajándék készítése közben megtanulja azt is, hogy nem az ár a lényeg. Ha kiskorától fogva ezt látja, akkor később sem fog követelőzni, arról nem beszélve, hogy neki is természetes lesz, hogy ő is adjon valamit, ne csak elvárja az ajándékot.

Miért nem jó a túl sok ajándék?

Fontos megjegyezni: ahogy az élet szinte minden területén, az ajándékozásnál sem szabad túlzásokba esni. Mirk Gyöngyi tanácsadó szakpszichológus szerint, ha mindenem megvan, egy idő után nem fogom megbecsülni a dolgaimat, hisz ha tönkremennek, lesz másik. „Akár az emberi kapcsolatok terén is kialakulhat egy ilyen szemlélet. Gyakori, hogy ha túl sok játékom van, akkor nem játszom semmivel, mert úgy el vagyok gyerekként árasztva, hogy végül nem tudok választani. A túl sok inger az idegrendszert is leterhelheti, ami akár figyelemzavarra hasonlító tüneteket is okozhat.” A drága ajándékokkal sokan az együtt töltött idő hiányát igyekeznek pótolni. Sokszor a szülők a saját lelkiismeretüket is szeretnék megnyugtatni ezzel, mondván, azért vagyok sokat távol, dolgozom rengeteget, hogy a gyereket boldoggá tegyem, mindene meglegyen. Ez azonban önámítás.

Nem lehet elégszer hangoztatni, hogy az együtt töltött idő, a törődés, a figyelem, a feltétlen szeretet sokkal fontosabb, mint a tárgyak. Persze nyilván jó érzés a gyereknek, ha van valami a fa alatt, de célszerű olyan ajándékot választani, amivel közösen tölthetik el az időt. Ez lehet egy családi társasjáték, vagy például közös utazás, élmény. Ez utóbbinál fontos azért, hogy a program, az élmény ne legyen túl távoli időpontban, mert akkor már nem fogja tudni a karácsonyhoz kötni. Amit még fontosnak tartok, hogy attól, mert mi nem szeretünk valamit, amire a gyerek vágyik, még nem kell kapásból elutasítani azt. Ha például a gyerek odavan a számítógépes játékokért, és ahhoz szeretne valami kiegészítőt, karaktert, plusz életet, vagy bármi, nekünk furcsa dolgot vásárolni, akkor azt is megkaphatja. Megfelelő kontrollal a számítógépes játék sem ördögtől való. Ráadásul jó apropó lehet arra, hogy a szülő utat találjon a kamasz világához, ha például kéri, hogy tanítsa meg őt is játszani, mutassa meg az új karaktert, stb.

Így vegyünk ajándékot

Sokat segíthet, ha a gyerek leírja, lerajzolja, mit szeretne kapni, hiszen így lehetőséget biztosítunk számára arra, hogy átgondolja a vágyait. Közben pedig megtaníthatjuk neki azt is, hogy rangsorolja a kívánságait, és megtanulja, nem kaphat meg mindig mindent.

Ne kérdőjelezzük meg a döntést. Beszélgessünk a pénzügyi keretről, a korlátokról egy-egy ajándék kapcsán, de soha ne nevéssük ki a gyerek ötletét, kívánságait, hagyjuk, hogy kifejezze, mit szeretne.

Tökéletes ünnep!

Sokan már karácsony előtt ráfeszülnek az ünnepre: takarítás, bevásárlás, ajándékok beszerzése, és persze sütés-főzés több napon át. Így mire elérkezik az ünnep, már hullafáradtan ülünk le az ünnepi asztalhoz. Mit tehetünk ez ellen?

Nagyon fárasztó a feladatok többségét magunkra vállalni. Ha rádöbbenünk, hogy hajlamosak vagyunk erre, akkor itt az ideje változtatni. Osszuk meg a feladatokat, illetve bátran fedezzük fel és élvezzük is a közös készülődés örömét. A túlterheltség mellett a rohanás lehet a másik fő probléma, így hagyjunk időt mindenre. Ami pedig nem fér bele, azt hagyjuk ki. Nem dől össze a világ, ha nincs az összes ablak megpucolva.

Vannak, akik utálnak tolongani a bevásárlóközpontokban, mégis az utolsó órákra hagyják az ajándékvásárlást. Könnyen változtathatunk e rossz szokáson azzal, ha előre beírjuk

a naptárunkba december elejére néhány napra, hogy karácsonyi ajándékok vásárlása, és limitáljuk az erre szánt összeget, valamint az ajándékok számát. Alternatív megoldás lehet, ha a felnőttek egyáltalán nem vesznek egymásnak semmit. Szép ötlet az ajándékozásra szánt pénzt a másik személy által kiválasztott segélyszervezetnek, egyesületnek adományozni.

Rohanás, idegeskedés és mérgelődés helyett a szeretet jegyében is telhet a készülődés. Tudatosan figyeljünk arra, hogy szeretettel forduljunk mindenkihez.

Az ünneplésnél nem kell, hogy feltétlenül az ajándékozáson és az evésen legyen a hangsúly. Nem szükséges többfogatós vacsorát készíteni, a mennyiség helyett a minőség a fontos. Az ízek kerüljenek a fókuszba. Egy különleges étel szépen tálalva kellemesebb emlék maradhat, mint a bekebelezett ételhalmok okozta gyomorrontás.

Kovács Veronika

Hogyan előzzük meg a téli megfázást?

Dr. Gábeli Márta háziorvos tanácsai.

Mik a legjellemzőbb szezonális betegségek a téli időszakban Szentivánon és mit tehetünk, hogy megelőzzük őket?

Szentivánon is, mint az ország más területein ugyanazokkal a kórképekkel találkozhatunk. Elsősorban a vírusos megbetegedések jelentkeznek ilyenkor nagy számban. Jellemző rájuk a láz, orrfolyás, ízületi vagy izomfájdalom, torokfájdalom, fejfájás, esetenként köhögés. Már nem nagyon teszünk különbséget kórokozó szerint, mindegyik esetben a tüneteket kell csökkenteni: pihenés, lázcsillapítás és gyulladáscsökkentő szedése javasolt.

Ha valaki ezeket a tüneteket tapasztalja magán, maradjon otthon. Telefonon jelentkezzen háziorvosánál, akivel megbeszéli a további teendőket.

Megelőzőképpen a helyes táplálkozás, réteges öltözködés, friss levegőn való tartózkodás és nem utolsósorban az influenza elleni védőoltás felvétele a legfontosabb teendő. A Covid hívta fel a figyelmet arra, hogy a kézmosást nagyon gyakran elhanyagolják az emberek. Pedig minden betegség terjedésében az első legfontosabb megelőző lépés a kézmosás. Tehát bármikor, ha hazaérünk, illetve étkezés előtt is mindig a szappanos kézmosás legyen az első dolgunk!!!

Az iskolások és ovisok rengeteg társukkal találkoznak minden nap és gyakran megbetegsznek. Ők mit tehetnek, hogy elkerüljék a szezonális betegségeket?

A gyermekekre is a felsorolt javaslatok vonatkoznak, de náluk különösen fontos, hogy semmiképpen ne menjenek közösségbe, rendezvényre, mégha enyhe tünetei is vannak, éppen a kis légtérben történő összezártság miatt. Náluk sokkal gyorsabban terjednek a betegségek. És természetesen a gyermekeknél is hívjuk fel a figyelmet a kézmosás fontosságára, a zsebkeendő használatára.

Van olyan dolog, amire az idősebbeknek különösen érdemes odafigyelni?

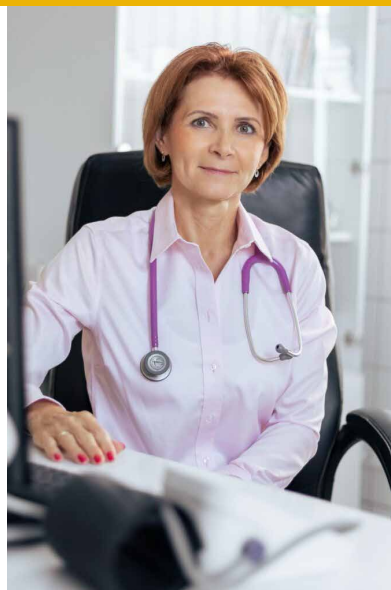
Beteg gyermeket ne vigyünk se vendégségbe, se a nagyszülőkhöz. A gyermeknél jelentkező banális nátha vagy enyhe fertőzés az idősebbeket sokkal súlyosabban megbetegítheti. Az idősebb emberek immunrendszere a meglévő krónikus betegségek vagy éppen „csak” az életkor miatt sokkal sérülékenyebb, ezért ők fogékonyabbak a fertőzésekre. Náluk gyakrabban lépnek fel szövődmények, elhúzódó tünetek, valamint súlyos betegségek kialakulása sem ritka. Emiatt nekik kifejezetten javasolt az influenza elleni oltás felvétele.

Mit tegyünk, ha nem sikerült elkerülni a betegséget? Hogyan működik a háziorvosi szolgálat?

Minden esetben maradjunk otthon és telefonon vegyük fel a kapcsolatot háziorvosunkkal, aki elmondja az aktuális teendőket. Ha az elmondottak alapján indokoltnak látja, akkor időpontra hívja a beteget a rendelőbe. Ha két-három nap alatt nem láztalanodunk, akkor mindenképpen kérjünk időpontot orvosi vizsgálatra.

Az előre történő bejelentkezéssel elkerüljük, hogy órákat kelljen várni a rendelőben, vagy hogy megfertőzzünk olyan személyeket, akik nem infekció miatt keresték fel háziorvosukat. A zsúfolt váró sajnos kedvez a fertőzések terjedésének. Kerüljük ezt el!

Bárdi Bálint

Képes krónika novemberből

November a Búcsú hónapja Szentivánon, ennek jegyében pedig több napos programsorozat várta az érdeklődőket.

November 6-án Zsámboki Szabolcs „Spoan mussma” című kiállításának megnyitójával indult a Búcsú. A kiállításra érkezők – melyek között jó néhány iskolai csoport is volt – számára különleges élmény volt látni, milyen leleményesek és kreatívak voltak és hogyan spóroltak elődeink.

November 7-én pénteken az iskola dráma szakkörösei, pedagógusai és a művészeti iskolai tanárai mutatták be „A muzsika hangja” című színdarabot. Az előadás elsöprő sikert aratott, a nézők hosszú tapsal jutalmazták a sok-sok munkát, próbát, gyakorlást.

November 8-án a búcsú harmadik napján szintén a gyerekeké volt a főszerep az aulában, ahol „A kiskakas gyémánt félkrajcárja” című mesét láthattuk a Görbe Tükör Színi Társulat előadásában. Az interaktív színdarab Orosz Dániel pilisszentiváni lakos felajánlásának köszönhetően kerülhetett be a búcsú ünnepi programjai közé.

Az előadás előtt és után a Fő téren felállított népi játszótéren szórakozhattak a kicsik, a felnőttek pedig forró teát és forralt bort fogyaszthattak az óvoda dolgozóinak jóvoltából.

November 9-én vidám polka partival zártuk az idei búcsút. Az iskola aulájában megrendezett eseményen a Pilisszentiváni Fúvószenekar húzta a talpalávalót. Táncban, nevetésben, baráti beszélgetésben ezúttal sem volt hiány.

November 11-én Márton napot ünnepelt a község. Kicsik és nagyok először az óvodától a iskoláig. Itt a második osztályosok kedves, német nyelvű műsorral kedveskedtek, a Naturella Alapítvány jóvoltából pedig kalács és forró tea várta a látogatókat.

*Kovács Veronika,
Fotók: Bárdi Bálint*

RÉGI IDŐK TANÚI

Sorozatunkat a 95 éves Marlok Péterné született Engert Gizellával folytatjuk.

Gizi néni 1930. szeptember 8-án született Pilisszentivánon, természetesen otthon, bábaasszony segítségével, mint oly sokan ebben az időben. Összetartó, gyermekszerető családba érkezett, pontosan 1 évvel Mariska nővére után.

A nagyszülők segítségével vettek egy hosszú telket, mely a Hársfa utcától a Rét utcáig ért. Egyrészt azért, hogy a kis családnak lakóhelyet építsenek rá. A távolabbi terv az volt, hogy virágkertészetet hozzanak létre, mivel az édesapja kertésznek tanult. Poppre nagypapa és az édesapja, Engert Márton kemény munkával és kitartással megvalósították a tervet. Akinek kertje van, az tudja, hogy egy virágkertészetben rengeteg locsoló vízre van szükség, hiszen csak akkor fejlődnek a növények megfelelően. Ezért a hosszú telken öt kutat ástak ki, öngerőből, kézzel. Ezt a mai ésszel szinte elképzelhetetlenül nehéz munkát a nagypapa és az édesapa végezte el, aki télen a Selyemkikészítő gyárba járt dolgozni, tavasztól pedig virágokat nevelt. Az anyuka pedig a Lehel piacon árulta a szebbnél szebb szegfű és őszirózsa csokrokat. A pesti asszonyok pedig örömmel kapkodták el az üde, friss virágokat. Bizony nem volt könnyű! A szülők hajnalban keltek, az apuka biciklire pakolta a virágokat és áttolta Vörösvárra az állomásra és feltette a vonatra. Onnan már az anyuka egyedül ment tovább a virágokkal és a biciklivel a piacra. Gizi néni örömmel emlékszik vissza azokra a napokra, mikor már ők is tudtak segíteni az anyukájuknak a piacon és még pénzt is kerestek. Egy-egy különösen jól sikerült délelőtt után a lányok kaptak egy kis jutalmat az anyukájuktól, és a piaccal szemben lévő cukrászdában vehettek maguknak valami finomságot.

"Jó gyerekkorunk volt, de segíteni kellett a házimunkában és a kertben is – mesélte Gizi néni – de szívesen csináltuk, mert jó érzés volt segíteni a szülőknek, mert láttuk, hogy milyen sokat dolgoznak."

A kertészetben anyák napjára gyönyörű muskátlikat is neveltek, de nem a piacra, mert ezeket csak a szentiváni vásárlóknak szánták.

Közben a családi ház is elkészült és amikor Gizi néni nyolc éves lett, be is tudtak költözni. Ebből az időszakból, az iskolás évekből nem sok emléket őriz. Átlagos szinten teljesített a tanulásban. A nővére viszont nagyon jól tanult és gyakran segített a húgának a feladatok megértésében és elvégzésében. Egy nagyon markáns emléke van, nyolcadik osztályos korában mindent csak németül tanultak. Ez már nyilván a háborús évek alatt történt.

Mint mindenkinek, nekik is nehéz éveket hozott a háború. Az édesanyja, hogy hozzájáruljon a család anyagi helyzetéhez, varrást vállalt a téli időszakban a háború előtt és alatt. Katona ingeket és katonai fehérneműt varrt.

A bombázások elől 1944 novemberében Németországba

„A kertészetben anyák napjára gyönyörű muskátlikat is neveltek, de nem a piacra, mert ezeket csak a szentiváni vásárlóknak szánták”.

menekült a család, de nem érezték jól magukat, honvágyuk volt, így 1945. december 6-án hazajöttek. 1949. szeptember 3-án férjhez ment Marlok Péterhez, és 1950-ben megszületett Péter fiuk, szombat este fél 10-kor. 1954-ben megérkezett a kishúga is, Elvira, búcsúszombaton. A gyerekeket Tuschek (Keszler) Kati néni, a bábaasszony segítette világra. Gizi néni elmondása szerint élete legszebb időszaka volt, amikor a gyermekei megszülettek. Azt ugyan nagyon sajnálta, hogy

nem tud dolgozni járni, de ahogy cseperedtek a gyerekek, hamar megtalálta a megoldást, és bedolgozást vállalt, Budapesten a Gerlóczy utcában. 22 évig dolgozott itt, 1985-ben ment nyugdíjba. Közben ugyanis az apósa megbetegedett, és ápolásra szorult. Tizenhat évig ápolta és gondoskodott róla. Sajnos

ez őt is nagyon megviselte mind fizikailag, mind lelkileg, ami 1995-ben egy szívinfarktushoz vezetett. Végül azonban a szerető családi környezet és a rendszeres rehabilitációs kezelések meghozták az eredményt, és egészsége helyreállt.

De a 2000-es évek újra szomorúságot hoztak. 2004-ben a veje, Elvira férje 51 éves korában meghalt. 2015-ben, 65 éves korában, a fia, Péter ment el és 2019. október 23-án a férjétől is el kellett búcsúznia.

A sok bánat ellenére Gizi néni vigaszt talált a családjában, négy unokájában és három dédunokájában. Meglepve hallgattam a felsorolást, mindegyikük nevét, születési évét, hónapját, napját fejből sorolta. Mikor a lánya látta, mennyire el voltam képedve, nevetett és azt mondta, hogy a család életének minden fontos dátumát kapásból sorolja. Micsoda irigylésre méltó memória!

Gizi néni derűs, optimista életszemlélete, kedvessége nagyon szerethetővé teszi, és kívánom, hogy sikerüljön megőrizni ezeket a jó tulajdonságokat még sokáig. De elsősorban jó egészséget kívánok a magam és a Helytörténeti Egyesület nevében!

Szeretettel,

Gátas Erzsébet Judit

KÉPKŐ NYOMOZÁS – A 10. BILDSTOCK

1912. szeptember 18-át írtak. A kukorica betakarítás ideje már korábban elkezdődött, és a szentiváni gazdák nagy része már be is takarította. Szőlők és kukoricások között ment a szekér a Rét utcán végig.

Ahogy az út emelkedni kezdett, a nyár végi esők erősen kimosták a megszokott keré nyomokat, és mély árkot vájtak a földbe. A korábbi feltöltéseket kimosta és nagy köveket görgetett az útra. Akiknek a földje ezen a területen volt, az út mellett újat tapostak. Veszélyes szakasz volt, különösen amikor terménnyel megrakodva visszafelé tartott a szekér. Schuck József egész életében földművelésből élt, az ő földje is ezen a területen volt és ő volt az, aki szekérével azon a napon az utolsó adag kukorica termésért ment. Nem volt vele senki, gondolta egyedül is elbánik a munkával, hiszen nem először csinálta. A lovak felértek a kukori-

cásba, József megrakta a szekeret és elindult visszafelé.

A lejtő közepén azonban a szekér megcsúszott, oldalra dőlt és József úgy esett le a bakról, hogy a kocsi a rakománnyal együtt rá esett.

Hiába akart levegőt venni, tüdejét a súly egyre jobban összenyomta. 45 éves korában itt ért véget az élete. Feleségét Marlok Teréziát és hat élő gyermekét hagyta hátra. Halála a faluban nagy visszhangot keltett, és figyelmeztetésül, emlékül családja emlékkövet, bildstockot állított a baleset helyére.

A fülkében egy bádoglalpra a szentcsaládot és alattuk a felborult szekeret festették Osztheimer/Orsovai Jánossal (1916-1993). Ma ugyanaz a téma látható a bádagon, de már nem az eredeti, az új kép alkotója pedig nem ismert.

A képkő anyaga öntött beton, amit – ahogy a legelső bemutatott képkővünket is – Rádlér Tamás kőműves készített. A fülke eredetileg a falu felé volt fordítva, ma viszont 90 fokkal elfordítva, az útra néz. A baleset pontos helyén egy beton villanyoszlopot láthatunk. A villanyvezeték útjában volt a régi képkő, amit kiemelték és kb. 20 m-rel lejjebb állították fel újra. Az áthelyezéskor a kő alapja eltört, ezért az új helyen mélyebbre

ásták. Talapzatán – ami már nem látható – egy régi fotó tanúsága szerint az 1913-as évszám szerepel. A festmény alatti részre szöveget véstek és bár kifestették, az időjárás elkovatatta. A hiányos szöveget hosszú ideig kutattuk, és még így is sok hiányzó betű maradt. Mirk Mária segítségével az írás minden problémáját szem előtt tartva, az alábbi szöveg a legvalószínűbb:

" Hier kann ein Jeder / Mensch betrachten / Und sich fragen / Was das Leben ist. /

In meinen / kummerfolen leben / Trauer erschregen / Schicksal Gottes / Mus ich meinen

Geist hier aufgeben / Mein letzter Gedanke / Mit János Mária / und Josef Schutz / und diesen Vorte / Mus ich hier einsch... / zu der ewigen / Gelobt sei / Jesus Christus. / 1913"

Itt minden ember / láthatja és felteheti / magának a kérdést, / hogy mi az élet.

Bánattal teli / életemben volt gyász, / ijedelem. / Isten adta sors, / hogy itt kell / feladnom a lelkemet. / Utolsó gondolatom / János, Mária / és József oltalma / és ezekkel a szavakkal / kell itt bemennem / az örök Istenhez. / Dícsértessék / a János Krisztus. / 1913.

Pontosan mikor helyezték át a képkövet jelenlegi helyére?

Ki ismeri a teljes, eredeti szöveget?

Ki gondozta az utóbbi évtizedekben?

Kinek van fotója erről a képkőről?

A válaszokat, fotókat az alábbi személyek várják:

Marlok Tamás

Tel.: 06 20 519 8688

E-mail: fogadd@gmail.com

Sági Balázs

Tel.: 06 30 590 1066

E-mail: s.balazs86@gmail.com

tm

Szentiván első temetőjéről és a Helytörténeti Egyesület által elhelyezett emlékkőről a Szentiváni Újság januári számában lesz szó.

Karácsonyi finomságok

Mostanában, amikor mindenki állandóan rohan, egyre többen cukrászdában rendelik meg az ünnepi süteményeket. Ha azonban van rá időnk, készítsük el magunk a kedvenc édességeket. Így nemcsak pénzt spórolhatunk, de ha a családdal, gyerekekkel, unokákkal együtt sütünk, még jól is szórakozhatunk.

Az interneten, különféle magazinokban ma már pillanatok alatt jó néhány süteményes receptet találhatunk. De ha szeretnénk egy kicsit megőrizni a hagyományokat, felidéznénk nagyszüleink karácsonyait, esetleg biztosra mennénk és kipróbált, vagyis már több generáció által letesztelt édességgel lepnénk meg szeretteinket, akkor érdemes az idősebb korosztálytól tanácsot kérni. Mi is így tettünk, felkerestük Komp Marika nénit, akihez csatlakozott Ulicsnik Erzsébet néni is, és adtak nekünk néhány ötletet, receptet.

Marika néni szerint a karácsony természetesen elképzelhetetlen bejgli (mákos, diós, gesztenyés változatot is előszeretettel sütnek a háziasszonyok, de ma már ínycsiklandó verziókat, pl. sütőtökösöt is találhatunk), zserbó, valamint hóikfili nélkül. Ezenkívül igen népszerű még a mézeskalács, a puszedli, a hájas kalács és a mézes krémes is.

„A mézes krémest kizárólag csokimáz nélkül készítem, mert a méz és a krém ízét teljesen elveszi a sok csoki. Ezenkívül sokszor sütök még darálós kekszet, mert nagyon sokáig eláll, így akár hetekkel korábban megsüthető. Készülhet belőle kakaós, vaníliás, fahéjas és kókuszos ízesítésű is. Ma azonban a legtöbb modern háztartásban már nincs olyan daráló, amivel ezt kiszaggathatják” – mondja.

Marika néni ezért két másik süteményt ajánl nekünk. Egyik a linzi koszorú – vagy ahogy sokan ismerik vaníliás koszorú vagy preckedli, mert gyorsan, egyszerűen elkészíthető, a tojásfehérjét is felhasználjuk hozzá, így nem kell kidobni, a tetején lévő pirított dió pedig igazán különlegessé teszi az ízt. A másik pedig a huszárcsók, mert a kis gombócokat gyerekek is formázhatják, ahogy a mélyedést is szívesen alakítják ki általában a kis kezek, így igazán vidám perceket tölthetünk együtt a készítése közben.

Következzenek a receptek.

Díjnyertes édesség

A Magyar Cukrász Ipartestület minden évben meghirdeti az Év Bejglije versenyt. Idén rekordmennyiségű nevezés érkezett, 59 bejgli közül kellett a zsűrinek választania. 2025-ben a hagyományos diós bejgli kategóriában a második helyezett a Pilisszentivánért Emlékéremmel kitüntetett, szentiváni származású Balogh László süteménye lett.

Huszárcsók

Hozzávalók:

- 17 dkg zsír vagy vaj,
- 2 ek tejföl,
- 14 dkg kristálycukor,
- 3 tojás, reszelt citromhéj,
- 1 csomag vaníliás cukor,
- 35 dkg liszt,
- kemény lekvár.

17 dkg zsírt vagy vaját két evőkanál tejföllel habosra keverünk. Hozzáadunk 14 dkg cukrot, három tojássárgáját, reszelt citromhéjat, 1 csomag vaníliás cukrot. Átkeverjük, majd hozzáadunk 35 dkg lisztet és kézzel összegyúrjuk. Dió nagyságú kis gombócokat formázunk; a kisujjunkkal mélyedést nyomunk a közepébe, amibe kis lekvárt teszünk. A tepsiben nyugodtan rakhatjuk sűrűn a kis gombócokat, mert a tésztájuk csak egy kicsit fog megnőni. 180 fokra melegített sütőben kb. 20 perc alatt világosra sütjük, vaníliás porcukorba forgatjuk. Lehet a lekvárt sütés után is rárakni a forró sütre, de jobban beleszárad, ha azzal együtt sütjük. A bolti kemény lekvár a legjobb, amit apró kockákra vágva sütés előtt tegyünk a mélyedésekbe.

Fotó: Fuzik Adél

Linzi koszorú (preckedli)

Mutatós, sokáig elálló sütemény.

Hozzávalók:

- 1 tojás,
- 10 dkg porcukor,
- 25 dkg margarin,
- 30 dkg liszt,
- 1 vaníliás cukor

A tojást kettéválasztjuk, a fehérjét félretesszük, a sárgáját a többi hozzávalóval összegyúrjuk, majd kb. 1 órára hideg helyre rakjuk. Vékonyra kinyújtjuk, majd, ha lehet, valamilyen cakkos szélű kiszúróval kiszúrjuk.

A tojásfehérjét, úgy ahogy van, kis tányérra rakjuk, mellé egy másik tálba durvára vágott diót készítünk. Először a fehérjébe mártjuk a kiszúrt tésztánkat, óvatosan kihúzzuk a tányér széle felé, majd áthúzzuk a darabos dióba, picit benyomkodjuk. Világosra sütjük, végül vaníliás porcukorba hempergetjük. A durvára vágott dió pirulva nagyon finom rajta, de daráltba is márthatjuk.

Ha valaki kipróbálná Marika néni többi receptjét is, például a bejglit vagy a mézes krémet, még megveheti az „Amiről a fakanál mesél...” című könyvet a Helytörténeti Egyesület kiadásában.

Kovács Veronika

Könyvajánló a könyvtártól

Sarah Morgan – A karácsonyi könyvklub (18+)

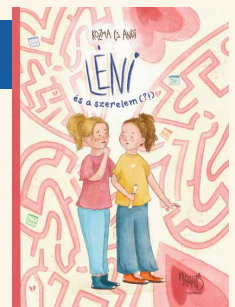
A karácsonyi könyvklub című regény egy varázslatos és lélekmelengető történet, amely tökéletes karácsonyi olvasmány. A cselekmény New York szívében, egy hangulatos manhattani könyvesboltban játszódik, ahol két nagyon különböző nő élete keresztezi egymást, egy nem tervezett könyvklub révén. A regény emlékeztet arra, hogy a könyveknek és a barátságnak ereje van, begyógyítja a sebeket és új fejezetet nyit az életünkben.

Kozma Cs. Andi – Léni és a szerelem (!!) (7+)

A Léni és a szerelem (!!) egy 7-12 éveseknek szóló "kistini-kisregény" az igazi, értékes barátságról, családi kapcsolatokról, összetartásról, az első plátói szerelmekről, meglepetésekről, titkokról és azok felfedéséről, egyszóval a 3.b osztályos Léni és barátai kalandos tavaszi félévéről. A történet az iskolai mindennapokon át foglalkozik többek között a családi nehézségekkel, a válás témájával is. Ennek ellenére egy kifejezetten pozitív kicsengésű olvasmány, mert egymás piszkálása, bántása helyett az osztályközösség összetartását, a társaink tulajdonságainak értékelését helyezi előtérbe a 7-12 évesek számára jól ismert, hétköznapi történetek mentén.

A történetet Buza Krisztina csodaszép illusztrációi keltik életre.

Krista Izelaar – A cica, aki nem szerette a karácsonyt (3+)

A gazdagon illusztrált mese bájos módon mutatja be a gyermekeknek, hogy még azok is megtalálhatják az örömet az új és szokatlan dolgokban, akik a változástól tartanak, és hogy a szeretet és az összetartozás milyen fontos szerepet játszik az ünnepi időszakban. A könyv tökéletes választás a kisebbek számára az ünnepi készülődés időszakában.

Dubiczki Eleonóra, könyvtáros

Boldog karácsonyt! Jó színezést!

KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK

MENTŐK 112

Orvosi ügyelet, Tel.: 1830

RENDSZERSÉG 112

Körzeti megbízott: Papik András, Tel.: 06 20 489 6705

TŰZOLTÓSÁG 112

Pilisszentiváni Polgárőrség és Tűzoltó Egyesület
Tel.: 06 20 960 5680

KÖZTERÜLET-FELÜGYELET

Zrupkó Zsolt
Tel.: 06 70 682 7370

ORVOSI RENDELŐ

Pilisszentiván, Jóreménység u. 5.

Dr. Bozóvá Bernadett

06 26 367 963
06 30 125 0705
bozomed.kft@gmail.com
Hétfő: 13-17
Kedd: 8-12
Szerda: 13-17
Csütörtök: 8-12
Péntek: (páros hét) 13-17
(páratlan hét) 8-12

Dr. Gábeli Márta

06 26 367 964
06 30 308 3100
Hétfő 8-12
Kedd 13-17
Szerda 8-12
Csütörtök 13-17
Péntek: (páros hét) 8-12
(páratlan hét) 13-17

A biztonságos betegellátás érdekében a személyes orvos-beteg találkozás előzetes időpont egyeztetést követően történik.

Ha valaki rendelési időn kívül lesz rosszul, elsősorban a saját háziorvosát próbálja meg elérni. Ha ez nem lehetséges, akkor az éppen rendelő, illetve készenlétet tartó orvost kell megkeresni.

Dr. Nádor Emese foglalkozás egészségügygel kapcsolatban továbbra is elérhető, hétfőnként 9-11 óra között, időpont egyeztetés alapján. Tel.: 06 20 942 0373

FOGÁSZAT

Bejelentkezés: 06 26 367 988
Dr. Szabó Ildikó
Hétfő 8-14
Kedd 13-19
Szerda 8-14
Csütörtök változó
Péntek 8-14
Időpont foglalás szükséges!

GYÓGYSZERTÁR

Tel.: 06 26 367 018
Hétfő-Péntek: 8-18
Szombat: 8-12
Vasárnap: Zárva

VÉDŐNŐK

Bencsik Mariann, Tel.: 06 70 319 5064
Bóka-Páva Eszter, Tel.: 06 30 149 4992

HULLADÉKSZÁLLÍTÁSI ÜGYF. SZOLG.

Vertikál Nonprofit Zrt.
Tel.: 06 22 366 029
ugyfelszolgalat@vertikalzrt.hu

POSTA

Tel.: 06 26 367 074
Hétfő: 8-12, 12:30-16
Kedd: 8-12, 12:30-14
Szerda: 8-12, 12:55-18
Csütörtök: 8-12, 12:30-16
Péntek: 8-12, 12:30-16

KÖNYVTÁR

Szabadság út 87.
06 26 366 075,
06 70 319 0695
konyvtar@pilisszentivan.hu
Könyvtár nyitva tartása:
Hétfő: zárva
Kedd: 13.00-19.00
Szerda: 09.00-16.00
Csütörtök: 15.00-19.00
Péntek: 08.00-12.00
Minden hónap első szombatján: 09.00-11.00

PILISSZENTIVÁNI NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA

Szabadság út 87.
Tel.: 06 30 634 2818
iskola@pilisszentivan.hu

NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

Óvoda utca 5.
Tel.: 06 26 367 352
ovoda@pilisszentivan.hu

TÁJHÁZ

Szabadság u. 86.
Az épület látogatása és terem bérlés
előzetes egyeztetés alapján lehetséges.
Tel.: 06 70 382 4801
(hívható hétköznap 16:00 és 19:00 között)

RÉGÉSZETI KIÁLLÍTÁS

József Attila u. 9.
A kiállítótér egyeztetést követően látogatható.
Időpont egyeztetés (hívható hétköznap 9:00-16:00):
Frankhauser Péterné: 06 70 380 9559
Marlok Tamás: 06 20 519 8688

BÁNYÁSZ EMLÉKHÁZ

József Attila u. 11.
A kiállítótér egyeztetést követően látogatható.
Időpont egyeztetés (hívható hétköznap 9:00-16:00):
Kovács Zoltán: 06 20 373 2898
Csöcs Balázs: 06 20 938 1514
Kovács István: 06 20 509 8125

GENERÁCIÓK HÁZA

Bányatelep 3.
Molnárné Baranyai Renáta
Tel.: 06 70 339 4993
generaciokhaza@pilisszentivan.hu

POLGÁRMESTER

Richolm Erik
Tel.: 06 70 372 4022
polgarmester@pilisszentivan.hu

ALPOLGÁRMESTER

Marlokné Somogyi Ildikó
alpolgarmester@pilisszentivan.hu

JEGYZŐ

Dr. Peller György
Tel.: 06 70 314 6093
e-mail: jegyzo@pilisszentivan.hu

PILISSZENTIVÁN ÖNKORMÁNYZATA

2084 Pilisszentiván, Szabadság út 85.
06 26 367 322
www.pilisszentivan.hu
hivatal@pilisszentivan.hu
Félfogadás:
Hétfő: 13-16
Szerda: 7:30-12, 13-17
Péntek: 7:30-12

HIRDETÉSI LEHETŐSÉG A SZENTIVÁNI ÚJSÁGBAN

Hirdetelmegrendelés:
pilisszentivaniujsgag@gmail.com

Hirdetési méretek és árak

Hirdetési méret	Ár
1/1 200 x 287 mm	40 000 Ft
1/2 210 x 138 mm	20 000 Ft
1/4 95 x 138 mm vagy 68 x 200 mm	10 000 Ft
1/8 35 x 200 mm	5 000 Ft

IMPRESSZUM

Bárdi Bálint, felelős szerkesztő, fotós
Dr. Kovács Veronika, szerkesztő
Marlok Dorottya, grafikus
Címlapfotó: Az első hó Pilisszentivánon.
Következő lapzárta: December 23.
Elérhetőségünk: pilisszentivaniujsgag@gmail.com
A lap kiadója:
Pilisszentiván Község Önkormányzata.

GENTHERM

*Áldott, szeretetteljes karácsonyi ünnepeket
és eredményekben gazdag boldog új évet
kíván a Gentherm Hungary Kft.
minden dolgozója!*

gentherm.com
careers.gentherm.com

+36 26 567 957

cv@gentherm.com

Piliszentiván, Bányatelep 14.
Gentherm Hungary

ISSN 3058-0285